

Raport

Co nowego w OC komunikacyjnym

11 lutego br. wchodzi w życie zapisy, uchwalonej w sierpniu poprzedniego roku, nowelizacji przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124 z 2003 r., poz. 1152 z póź. zm.). Zapisy ustawy zostały odświeżone celem wprowadzenia przede wszystkim rozwiązań prokonsumenckich. Nowe regulacje mają również usprawnić funkcjonowanie krajowego rynku ubezpieczeń obowiązkowych.

Radykalnej zmianie ulegną przede wszystkim przepisy regulujące możliwość wypowiedzenia i przypadki rozwiązania umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Jest to niewątpliwie najważniejsza zmiana gdyż obecne zasady dość często prowadziły do tzw. podwójnego ubezpieczenia OC. Kwestia ta wzbudzała wiele kontrowersji i była przedmiotem częstych skarg składanych na ręce Rzecznika Ubezpieczonych (w 2010 roku stanowiły one blisko 10% wszystkich skarg wpływających do Biura RzU). Nowe przepisy mają zmienić ten stan rzeczy.

Oprócz ograniczenia sytuacji prowadzących do podwójnego ubezpieczenia wprowadza się również kilka innych, choć nie mniej istotnych, zmian:

- po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia przez nabywcę pojazdu zbywca ma możliwość otrzymania zwrotu składki za każdy niewykorzystany dzień ochrony, niezależnie od tego, czy w ramach tej umowy ubezpieczyciel wcześniej wypłacił odszkodowanie,
- w przypadku wypowiedzenia umowy OC drogą pocztową wiążąca będzie data stempla pocztowego, a nie jak dotychczas data dostarczenia wypowiedzenia do ubezpieczyciela,
- posiadacz samochodu osobowego bez ważnego ubezpieczenia OC zapłaci dwukrotność płacy minimalnej, czyli obecnie 3000 zł, a posiadacz samochodu ciężarowego - jej trzykrotność,
- ubezpieczyciel będzie mógł żądać zmiany wysokości składki, w sytuacji gdy klient nie poinformuje go o zdarzeniach, które miałyby wpływ na ustalenie ryzyka i wysokość składki,
- umowa ubezpieczenia OC wygaśnie z chwilą zarejestrowania pojazdu poza granicami Polski.

Ograniczenie mechanizmu podwójnego ubezpieczenia OC

Z inicjatywy Rzecznika Ubezpieczonych ustawodawca wprowadził dość istotne zmiany w kwestii możliwości wystąpienia tzw. podwójnego ubezpieczenia czyli sytuacji, w której klient ma jednocześnie zawartą więcej niż jedną umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC.

Do tej pory, na mocy ustawy, jeśli posiadacz pojazdu nie wypowiedział umowy ubezpieczenia najpóźniej na jeden dzień przed upływem okresu na który została ona zawarta, ubezpieczyciel automatycznie przedłużał umowę na kolejny dwunastomiesięczny okres.

Konsekwencją zawarcia nowej umowy ubezpieczenia bez uprzedniego wypowiedzenia aktualnej jest zobowiązanie klienta do zapłaty dwóch składek z tytułu każdej z zawartych umów. Oczywiście nie oznaczało to, że w przypadku szkody może równocześnie liczyć na wielokrotność odszkodowania – uzyskanego od każdego z Ubezpieczycieli z osobna. Kolejnym skutkiem jest również znaczne utrudnienie możliwości wcześniejszego rozwiązania umowy ubezpieczenia automatycznie wznowionej na kolejne 12 miesięcy. Celem takiego rozwiązania było przede wszystkim zapewnienie ciągłości ochrony ubezpieczeniowej posiadaczowi pojazdu a co za tym idzie zapewnienie ochrony poszkodowanym.

Za pomocą nowych regulacji ustawodawca stara się wyeliminować niedogodności związane z automatycznym wznowieniem umowy ubezpieczenia. Jeżeli posiadacz pojazdu w tym samym czasie jest ubezpieczony w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń, przy czym co najmniej jedna z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta w efekcie pominięcia obowiązku powiadomienia dotychczasowego zakładu ubezpieczeń o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia OC, może ona zostać przez klienta wypowiedziana na piśmie. Należy jednak pamiętać, że ubezpieczyciel ma prawo żądać zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. Ponadto jeżeli doszło do zawarcia kilku umów ubezpieczenia OC w odniesieniu do tego samego pojazdu, z tym samym okresem ubezpieczenia z jednym zakładem ubezpieczeń, wówczas Ubezpieczycielowi należy się składka ubezpieczeniowa z tytułu wyłącznie jednej umowy ubezpieczenia.

Moment złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy

W celu ułatwienia terminowego wypowiedzenia umów ubezpieczenia w noweli przyjęto, że w przypadku nadania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia obowiązkowego za pośrednictwem placówki pocztowej, za chwilę jego złożenia będzie uważać się datę stempla pocztowego.

Zmiana została podyktowana przede wszystkim względami praktycznymi. Klienci, składając oświadczenia za pośrednictwem poczty nie mają pewności, że przesyłka zostanie dostarczona na czas, a oświadczenie uznane przez ubezpieczyciela za złożone w terminie.

Z tych samych pobudek wprowadzona zostaje jeszcze jedna zmiana, która pozwala na składanie zawiadomień oraz oświadczeń na ręce agenta reprezentującego dany zakład ubezpieczeń.

Sprzedaż pojazdu

Istotna zmiana nastąpiła również w zapisach regulujących przejście własności pojazdu na nowego posiadacza. W przypadku zakupu pojazdu używanego umowa ubezpieczenia zawarta przez zbywcę pozostawała w mocy jeśli nowy posiadacz nie wypowiedział jej w ciągu 30 dni. Dodatkowo jeśli w tym samym czasie zawarł on umowę z innym ubezpieczycielem, był zobowiązany do opłaty składek w ramach obydwu umów (jest to specyficzna sytuacja również prowadząca do podwójnego ubezpieczenia OC).

Brak wypowiedzenia tejże umowy najpóźniej na jeden dzień przed końcem okresu na który została zawarta również skutkowało, tak jak w pozostałych przypadkach, wznowieniem umowy ubezpieczenia na kolejny okres.

Nowelizacja ustawy zakłada, w sytuacji zbycia pojazdu w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, jej wygaśnięcie po upływie okresu, na który została zawarta. Oznacza to, że przy sprzedaży pojazdu umowa ubezpieczenia pozostanie w mocy wyłącznie do końca okresu jej ważności, o ile nowy posiadacz zechce ją kontynuować. W świetle obowiązujących przepisów umowa nie zostanie wznowiona na kolejne 12 miesięcy nawet w przypadku braku jej wcześniejszego wypowiedzenia.

Należy pamiętać, iż zbywca pojazdu jest zobowiązany w ciągu 14 dni przekazać ubezpieczycielowi dane nabywcy. Do momentu spełnienia tego obowiązku zarówno zbywca jak i nabywca pojazdu solidarnie odpowiadają za zapłatę należnej składki. Ubezpieczyciel natomiast, w przypadku niewypowiedzenia umowy przez nowego posiadacza, wciąż ma prawo dokonać rekalkulacji składki biorąc pod uwagę nowe okoliczności.

Dodatkowe obowiązki informacyjne ubezpieczyciela

Ustawa zobowiązuje ubezpieczyciela do przesyłania ubezpieczającemu (na 14 dni przed końcem okresu ubezpieczenia) informacji o przedłużeniu umowy na kolejny dwunastomiesięczny okres. Ubezpieczyciele będą zobowiązani informować klientów m.in. o warunkach na jakich umowa zostanie wznowiona oraz o skutkach braku złożenia wypowiedzenia dotychczasowej umowy w odpowiednim terminie.

Jeśli klient zamierza zmienić zakład ubezpieczeń powinien wypowiedzieć obecną umowę najpóźniej w dniu poprzedzającym koniec okresu, na jaki umowa została zawarta. W przypadku automatycznego zawarcia umowy na kolejny okres 12 miesięcy, powinno zostać to potwierdzone w formie pisemnej przez ubezpieczyciela w terminie 14 dni od daty jej zawarcia.

Zwrot składki

Ważną zmianą są wprowadzone nowe regulacje, dotyczące zasad obliczenia kwoty zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia. Po wejściu w życie nowelizacji, jej zwrot będzie przysługiwał za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, obecnie - za każdy pełny miesiąc.

Zasady te zostały zrównane z regulacjami, obowiązującymi w stosunku do pozostałych dobrowolnych umów ubezpieczenia.

Nowe zasady są bardziej korzystne dla ubezpieczających niż zasady do tej pory określone przez ustawę. Zwrot składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia w przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia będzie musiał nastąpić niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia wypowiedzenia umowy ubezpieczenia lub w przypadku odstąpienia od umowy od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu lub od dnia powzięcia przez zakład ubezpieczeń wiadomości o rozwiązaniu umowy przed upływem okresu, na który została zawarta z innych przyczyn, niż wypowiedzenie lub odstąpienie.

Dodatkowo z ustawy zostały usunięte regulacje ograniczające prawo uzyskania zwrotu składki z powodu szkody, która nastąpiła w okresie poprzedzającym rozwiązanie umowy. Klient może liczyć na zwrot składki niezależnie od tego, czy w ramach jego umowy zostało wypłacone odszkodowanie – wcześniej taki zwrot nie był możliwy.

Rekalkulacja składki w trakcie ochrony

Nie wszystkie zmiany zapisów w ustawie mogą uchodzić za przyjazne dla klientów. Ustawodawca zabezpieczył interesy ubezpieczycieli w sytuacjach gdy ubezpieczający podadzą niezgodne z prawdą informacje, niezbędne do ustalenia wysokości składki oraz mające wpływ na prawdopodobieństwo wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.

W przypadku zatajenia okoliczności istotnych w trakcie ustalania wysokości składki za ubezpieczenie OC, zakład ubezpieczeń będzie miał możliwość żądać podwyższenia wynegocjowanej składki w trakcie trwania umowy ubezpieczenia (obecnie jest to możliwe wyłącznie przy ewentualnej szkodzie).

Tryb składania zawiadomień i oświadczeń

W nowej wersji ustawy zostaje uchylony obowiązujący obecnie Art. 18, który reguluje tryb składania zawiadomień i oświadczeń w związku z umową. Od wejścia w życie nowelizacji, wyłącznie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia obowiązkowego oraz powiadomienie zakładu ubezpieczeń o fakcie przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, będą musiały być składane w formie pisemnej. To znacznie uprości i przyspieszy proces posprzedażowej obsługi klienta, może też mieć realne odzwierciedlenie w poziomie kosztów administracyjnych ubezpieczyciela.

Koniec z wsteczną datą początku ochrony

Nowością jest również wskazanie w treści ustawy, że umowa ubezpieczenia nie może obejmować okresu przed jej podpisaniem, przez co nie będzie można ubezpieczać samochodu lub innego pojazdu z wsteczną datą początku ochrony.

Opracował: Łukasz Kuryłowicz, Kierownik ds. Produktów Komunikacyjnych, Proama

Kontakt dla mediów:

Justyna Szafraniec

Tel. 707 604 442

e-mail: justyna.szafraniec@proama.pl